

Чорна С.С.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Класичний приватний університет*

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ЯК ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ, МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ

За останні десятиріччя статус іноземної мови набув значного визнання у нових соціально-політичних умовах у нашій країні, у нових формах міжнародних відносин, що знайшло своє відображення, зокрема у змісті «Загальноєвропейських рекомендацій з питань освіти: вивчення, викладання, оцінювання». У контексті розвитку міжкультурної співпраці підвищилась орієнтація на міжнародні вимоги до рівня володіння іноземними мовами (ІМ). Показовим фактором підвищення ролі практичного володіння молоддю іноземною мовою є тенденція на ринку праці, оскільки постійною є потреба у фахівцях, які володіють не лише однією, а двома і більше іноземними мовами. Саме такі фахівці є більш мобільними і конкурентоздатними у виборі місця роботи в нашій країні і за її межами [1, с. 312].

В умовах стрімкого розвитку різноманітних міжнародних контактів однією з обов'язкових кваліфікаційних вимог до майбутніх працівників туристичної сфери (галузь знань 24 «Сфера обслуговування», спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» та 242 «Туризм») є вивчення іноземних мов (англійської, німецької), що триває упродовж усього навчального процесу. Закінчуючи навчання, студенти мають вільно володіти двома іноземними мовами. Саме тому, майбутні спеціалісти повинні володіти не лише певними знаннями з фахових дисциплін, але й передавати іншомовному співрозмовникові фахову інформацію, описувати явища, пояснювати факти і наводити аргументи другою іноземною мовою.

Необхідність іншомовної підготовки майбутніх працівників туристичної сфери у наші дні стає все більш очевидною у зв'язку з швидким поширенням англійської мови як провідного засобу міжкультурної комунікації в різних сферах діяльності. Проте питання, чи потрібна студентам друга іноземна мова у ВНЗ є досить спірним. При цьому основними аргументами проти її вивчення є такі:

1) друга іноземна мова – це зайва дисципліна в навчальному плані, що займає години, які можна було б використати на глибше вивчення першої іноземної мови або на фахові дисципліни;

2) друга мова завжди вивчається з нуля, тому складно домогтися високого рівня володіння нею в рамках відведених навчальним планом годин (2-3 години на тиждень);

3) якщо англійська мова як перша іноземна точно стане в нагоді випускникові в професійній діяльності, то зовсім не обов'язково, що як друга

знадобиться саме та мова, яка вивчалася у ВНЗ, у такому випадку людині доведеться освоювати вже третю іноземну мову.

З іншого погляду, володіння будь-якою крім англійської іноземною мовою є корисним для сучасної людини не тільки як майбутньому фахівцеві. Іноземні мови допомагають людині більш впевнено почувати себе в туристичних поїздках за кордон. Тут доречно згадати вислів Френсіса Бекона про те, що людина, що відправляється в країну, не освоївшись спочатку з мовою цієї країни, відправляється радше для навчання, а не в подорож [2].

Вибір німецької мови для вивчення у ВНЗ як другої іноземної не випадковий і пояснюється інтенсифікацією співробітництва між Україною та Німеччиною в комерційній та професійному житті, збільшенням особистої мобільності, розширенням контактів з німецькою культурою, можливістю обмінюватися студентами і викладачами.

У процесі навчання німецької мови як другої іноземної студенти спеціальностей «Готельно-ресторанна справа» та «Туризм» розширюють свою індивідуальну картину світу за рахунок залучення до мовної картини світу носіїв цієї мови, до їх духовної спадщини; вчать не тільки користуватися нею як засобом спілкування в усіх видах мовленнєвої діяльності в різноманітних ситуаціях, а й використовувати другу іноземну мову в ситуаціях професійної діяльності у сфері туризму: подорож літаком та залізницею, знайомство та рекомендації, у готелі, телефонна розмова, ділова кореспонденція та ін.

У теорії і на практиці навчання другої іноземної мови накопичено значний досвід з урахуванням досягнень сучасної лінгвістики, психології, соціолінгвістики, а також завдяки використанню сучасних методів навчання і новітніх технологій.

Питанням вивчення німецької мови як другої іноземної цікавляться чимало вітчизняних та зарубіжних науковців, серед яких: О. Євенко, Р. Кушнерук, Б. Ліндеман (B. Lindemann), Б. Міслер (B. Mißler), Н. Мукатаєва, Е. Осипенко, Б. Хуфайсен (B. Hufeisen) та ін.

Більшість дослідників визнають, що навчання другої іноземної мови відбувається в особливих умовах взаємовпливу трьох мов (перша іноземна мова, друга іноземна мова і рідна мова тих, хто навчається), але перша іноземна мова розглядається в основному як матеріал для міжлінгвістичних порівнянь. Цим обумовлена розробка численних методик навчання другої іноземної мови з опорою на першу іноземну мову на основі зіставного аналізу цих мов. Такий підхід має свої переваги, але не враховує складність процесу взаємодії рідної і двох іноземних мов, особливо тоді, коли мови, що вивчаються, лінгвістично несхожі. Часто трапляються випадки, коли методичні рішення, розроблені стосовно першої іноземної мови, невиправдано переносяться в галузь методики навчання другої іноземної мови без урахування культурно-обумовлених факторів мови і необхідних інтеграційних процесів [3].

Англійська і німецька як германські мови споріднені в багатьох аспектах. Насамперед, це простежується у лексиці, особливо на початковому етапі вивчення, де можна помітити багато відповідностей і наявний очевидний зв'язок між німецькою та англійською мовами. До того ж є багато інтернаціоналізмів, здебільшого греко-латинського походження, які трапляються в обох мовах, проте відрізняються вимовою та написанням. Але і в інших частинах мовної системи можна використати аналогії для вивчення німецької мови після англійської. Це стосується вимови, інтонації, правопису, і, особливо, граматики.

Одним із необхідних елементів у методиці викладання другої мови є інтенсифікація вправ у процесі як аудиторної, так і самостійної роботи студентів. Серед найбільш ефективних прийомів інтенсифікації можна назвати такі:

1) підбір вправ, які підвищують інтелектуальну активність студентів при виконанні навчального завдання. Кожна вправа повинна бути спрямована на роботу над мовним матеріалом і сприяти формуванню різних асоціативних зв'язків, розвитку мислення, уваги, пам'яті;

2) співвідношення вправ з різним змістом з метою відпрацювання двох мовних елементів в одній вправі;

3) збільшення кількості вправ, націлених на активізацію мовних одиниць у мовленні;

4) розподіл видів роботи між аудиторними і самостійними заняттями;

5) раціональне використання в роботі над мовним матеріалом технічних засобів навчання і можливостей телекомунікаційних технологій [3].

Питання обмеженої кількості практичних занять з другої іноземної мови на нефілологічних факультетах ефективно вирішується за допомогою мультимедійних дистанційних курсів, що дозволяють студентам постійно підвищувати якість процесу навчання.

Таким чином, сучасний підхід до питання пошуку оптимальної та ефективною методики викладання німецької мови як другої іноземної мови у немовному ВНЗ для студентів спеціальностей «Готельно-ресторанна справа» та «Туризм» полягає в поєднанні традиційних та інноваційних методів навчання. Активне використання сучасних педагогічних технологій в процесі навчання другої іноземної мови дає позитивний результат на засвоєння та використання другої іноземної мови майбутніми спеціалістами туристичної сфери в їх професійній діяльності.

Список використаних джерел:

1. Ружин К.М., О.А.Каніболоцька О.А. Специфіка вивчення другої іноземної мови у вищій школі [Електронний ресурс] / К.М. Ружин, О.А. Каніболоцька. – Режим доступу: <http://eprints.oa.edu.ua/3440/1/Ruzhyn.pdf>. – Заголовок з титул. екрану.

2. Флеров О.В. Особенности преподавания второго иностранного языка в лингвистическом вузе [Электронний ресурс] / О.В. Флеров. – Режим доступу: http://e-notabene.ru/pp/article_14101.html. – Заголовок с титул. екрану.

3. Цвяк Л.В. Особливості навчання другої іноземної мови у вищому правоохоронному навчальному закладі [Електронний ресурс] / Л.В. Цвяк. – Режим доступу: <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/6223/1>. – Заголовок з титул. екрану.

Янишен Л.А.

студент,

Київський університет імені Бориса Грінченка

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ТЕХНІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ

У зв'язку з тенденціями, пов'язаних з розвитком нових технологій, з'являються більші потреби в перекладі технічних текстів, речень, словосполучень. Разом з тим з'являються різні проблеми їхнього перекладу з німецької мови на українську.

Технічний переклад – це переклад, який використовується для обміну науково-технічною інформацією між людьми, що говорять різними мовами. При спрощеному підході під технічним перекладом розуміють переклад технічних текстів. В основі технічного перекладу лежить формально-логічний стиль, який характеризується точністю та безособовістю [7, ст. 57].

Переклад неодноразово ставав предметом уваги науковців, які намагались дати різні визначення даного процесу. Вагомий внесок у розробку проблеми внесли Л.С. Бархударов, В.Е. Бреус, В.Н. Комісаров, В.В. Коптілов, Я.І. Рецкер, А.В. Федоров, які займались вивченням особливостей та проблем процесу перекладу загалом та особливо перекладу науково-технічної літератури.

Галузь технічного перекладу з'явилася в 1960-х роках ХХ ст. у зв'язку з бурхливим розвитком комп'ютерної техніки. З цього випливає ще один вид перекладу який несе назву машинний переклад.

Згаданий вище тип перекладу переклад був започаткований ще в кінці 40-х років ХХ ст. в США, після того, як з'явилися перші ЕОМ (електрообчислювальні машини). Перше представлення цього перекладу відбулася в 1954 році в Джорджтауні, в кількості всього 250 слів, 6 правил граматики, та перекладу декількох фраз.

На сьогоднішній день переклад налічує більше 30 тис. слів. Переклад технічної термінології з німецької мови на українську мову – це складне явище. Технічному перекладачу потрібно багато працювати, аби перекласти дві сторінки технічної літератури.

Німецька технічна мова зумовлена наявністю довгих словосполучень та фраз. Також в сфері техніки існують жаргонізми, які використовують працівники різних технічних сфер, які теж необхідно знати. Наприклад, три слова української мови складають одне слово в німецькій мові. «Німецько-